

Tips voor het maken van IVN routes

Concept (7-2-2019)

Deze handleiding geeft tips om wandel- of fietsroutes te maken speciaal voor gebruik in de IVN Routes app. Waar in de tekst over wandelaar wordt gesproken, kan – waar dat zinvol is – ook fietser worden gelezen.

Heb je nog vragen, suggesties of opmerkingen, mail die dan naar websupport@ivn.nl Dan kunnen we die meenemen in een volgende versie.

Een route maken.

Een route is zeer bruikbaar als middel om mensen de natuur in te krijgen en natuur te laten beleven. Mensen kunnen op hun eigen tijd en zelfstandig de natuur in.

Actief informatie aanbieden en vragen stellen zijn hiervoor belangrijke triggers. Hieronder een aantal algemene tips:

- Houd informatie kort. Zet teksten om in geluidsfragmenten als ze iets langer worden. Foto's zijn belangrijk.
- Pas het taalgebruik aan aan de doelgroep waarvoor je de wandeling ontwikkelt. Dus ander taalgebruik voor kinderen, jongeren en volwassenen.
- Hang elke wandeling op aan een thema. Vertel niet van alles door elkaar.
- Houd het aantal informatiepunten (POI's = Point of Interest) per wandeling beperkt (<10). Dit geldt niet voor wandelingen gericht op kinderen. Voor hen is de combinatie van gebruik van de Smartphone en wandelen een beleving op zich.

We horen regelmatig dat IVN gidsen routes via een app als 'concurrentie' zien voor de wandelingen met een IVN Natuurgids. Maar je kunt het ook zien als een extra aanvulling. Met een gids zie je meestal meer en is er interactie mogelijk. Je kunt voor een gegidste route ook de beschreven route prima gebruiken mits je de informatie in het veld dan aanvult met extra zaken die door de gids worden getoond.

IVN Routes app en bestaande beschreven route

Heeft je afdeling al eens een boekje met route(s) of een route als pdf bestand via de website gemaakt, dan is het handig om deze te gebruiken om in de IVN Routes app te plaatsen. Je neemt dan de route over en de POI's (punten met wetenswaardigheden, Point Of Interest) met de bijbehorende informatie. Dat scheelt je veel werk. Loop wel de wandeling nog een keer na en check of alles nog klopt.

Maar laat de routebeschrijving die je als pdf bestand op je website hebt vooral staan. In de IVN Route app kun je een link maken met een verwijzing. Als voorbeeld een tekst die in de Moerman archeologie wandeling van IVN Apeldoorn staat.

Tekst in Shoudio (voorbeeld met html codes).

Een meer uitgebreide beschrijving met printbaar pdf bestand staat op <https://www.ivn.nl/afdeling/apeldoorn/archeologische-wandeling-met-jaap-moerman> target="_blank">www.ivn-apeldoorn.nl (menu wandelroutes)<p>Er zijn meer wandel/fietsroutes beschikbaar op www.ivn-apeldoorn.nl.</p><p>Kom je tijdens de tocht een wijziging tegen in de route of de informatie? Laat het ons weten via routes@ivn-apeldoorn.nl</p>

Route beschrijving

Hoewel je het voor de IVN Routes app niet direct nodig hebt (de wandelaar/fietser kan immers op de kaart zien waar hij is en waar hij naar toe moet) is er een aparte handleiding voor het maken van routeaanduidingen. Deze is beschikbaar in de mediabibliotheek van OnsIVN in de groep HELP voor IVN Routes.

De route invoeren in Shoudio

Voordat je de route uitwerkt en op papier of in de IVN Routes app plaatst, moet je natuurlijk het veld in.

- Zoek een aantrekkelijke route. Je kunt deze op de kaart intekenen, maar je kunt ook een eerder opgenomen gps track importeren. Gebruik bv topogps of één van de vele andere apps die routes kunnen opnemen. De gps track kun je eenvoudig in de IVN Routes app laden en daarna verder bewerken. (zie ook hieronder bij Handige hulpjes) Je kunt ook een standaard paaltjes route als route gebruiken en daar extra informatie via de app aan toevoegen. In de app moet je weliswaar een routekaart opnemen, maar de wandelaar hoeft niet elke keer te kijken waar hij/zij heen moet. Onderweg wordt wel de informatie gegeven.
 - Kijk tijdens het verkennen van de route naar interessante punten vanuit de wandelaar.
 - Maak foto's neem eventueel geluiden of filmpjes op.
 - Zet alle (basis) informatie in een apart mapje op je pc.
- Werk je met meer mensen aan de routes, dan is het handig om een afdelingsarchieffje te maken. Dat kan bv via Google drive, Dropbox of Microsoft/OneDrive. Het nadeel van de clouddiensten is de beperkte opslagruimte van een gratis account. Je kunt ook via een aparte provider server ruimte kopen. Via een zogenaamd FTP programma (bv Filezilla) kun je dan zelf bestanden hierin plaatsen en ervan afhalen.

- Bepaal welke informatie en foto's/audio/video je wilt gaan gebruiken. Verklein de foto's naar max 800kb (1000pixels voor de grootste breedte is voor de app al voldoende)
- Je kunt er hierna voor kiezen om de informatie eerst in bv een Word bestand uit te schrijven en te redigeren. De teksten kun je dan later invoegen in Shoudio.

Zet daarna de route in Shoudio (het CMS voor de IVN Routes app).

Log in in Shoudio. (Elke IVN afdeling die mee doet heeft een eigen login account met gebruikersnaam en wachtwoord).

1. **Start in Shoudio een nieuw project.** (/Maker-new, Vul de velden in voor deze nieuwe route. Let op het startpunt).
2. **Teken of importeer de route.** (Via Tools – add route points) OF – Als je al een gpx bestand hebt – via Route – Import route.
3. **Voeg GPS punten toe** met tekst, foto, audio of video. (via Tools –Add GPS Points).
4. **Zet de GPS-punten in de goede volgorde.**
5. **Selecteer meta-data** (tenminste wandel- of fietsroute), route info.
6. **Maak een 'off line package' en test** deze in de app. Pas de route eventueel nog aan.
7. **Publiceer de route.** Hiermee komt de route in de IVN route app en op de website van je afdeling te staan. Vanuit de website is de route ook te bekijken en te printen.
(Een uitgebreide handleiding staat in de mediabibliotheek in OnsIVN – groep HELP voor IVN Routes).

Handige hulpjes

Foto's verkleinen.

De foto's die je in de route app kunt plaatsen hebben geen maximum grootte (m.u.v. de introductiefoto), maar houd voor het gemak max 800Kb (1000px voor de grootste lengte) aan. Ze laden dan veel sneller.

Als je foto's verzamelt voor het gebruik in een route, zijn die meestal groter. Een handig hulpmiddel om alle foto's in 1 keer te verkleinen is het programma FastStone Photo Resizer. Het is gratis te downloaden van

<http://www.faststone.org/>

Een GPX route genereren

Er zijn diverse apps om – als de wandeling loopt of fiets – de route vast te leggen. Dit is dan meestal een gpx of kml bestand. Dit bestand kun je in Shoudio importeren en bewerken.

Enkele voorbeelden:

Topo.gps: De topografische kaart van Nederland op schaal 1:25000. Zeer nauwkeurig. Geeft zeer beperkt straatnamen. Kosten €3,99

Viewranger: Zeer uitgebreid. Omschrijvingen deels in het Engels. Gratis te downloaden

Izi Travel: Beknopte beschrijving nog toevoegen

Route.nl: Beknopte beschrijving nog toevoegen

Fietsknoop: Beknopte beschrijving nog toevoegen

Marketing voor de IVN Routes app.

Hoe zorg je ervoor dat jouw App op het juiste moment gedownload wordt uit één van de appstores?

Hoe bereik je die mensen? Welke Marketing en Communicatiemiddelen moet je daarvoor inzetten?

Denk aan:

- Aandacht via de lokale papieren media (huis-aan-huis blad, en regionaal dagblad)
- Aankondiging in je afdelingsblad.
- Folder die in diverse publieke gelegenheden is neergelegd.
- Aankondigingsbord in IVN-tuin of andere IVN locatie
- Meldingen op Social Media (route van de maand??)
- De website van je afdeling, maar ook via bv op toeristen gerichte sites
- Zoek samenwerking met bv recreatiebedrijven, hotel/restaurant, lokale VVV's, etc.

Je bereikt via elk communicatiemiddel een groep mensen. Omdat de IVN Routes app routes in heel Nederland bevat, kun je hem zowel plaatselijk, regionaal als landelijk onder de aandacht van de mensen brengen.

Je kunt ook zeker via de lokale media reclame maken. Leg de nadruk dan op de lokale routes

Ook voor recreanten is de IVN Routes app interessant. Je moet dan weten via welke wegen een recreant zich informeert over wat er te doen is in een bepaalde regio. Is dat via de VVV, via de lokale websites, via de folderrekken of via de lokale nieuwsmedia?

De organisatie en werkwijze in de afdeling

Wil je in de afdeling meer gaan werken met routes, dan is het handig om daarvoor een aparte werkgroep te maken. Maar je kunt het ook projectmatig aanpakken. Per route zoek je mensen die een route voor hun rekening willen nemen. Ook voor het (jaarlijks?) checken van de route kun je een aparte oproep doen. Wellicht zijn er wat minder actieve leden die een dergelijke klus voor hun rekening willen nemen.

Voor het maken van een route zijn een aantal specialismen nodig:

- Route ontwikkelen, de route uitzetten en de POI's bepalen.
- Foto's maken en de foto's kunnen bewerken naar het formaat geschikt voor de app.
- Eventueel geluidsfragmenten maken en bewerken.
- Ontwikkelde routes testen. Je kunt hiervoor bv jongeren benaderen
- Routes vermarkten. Hoe breng je de routes onder de aandacht van het publiek?
- Coördinatie van de diverse activiteiten.

Aantrekkelijke inhoud maken.

Aandachtspunten voor de informatiepunten in een route

- Maak de route veelzijdig
- Gebruik eventueel een thema. Is er enige samenhang tussen de verschillende informatiepunten?
- Maak de route informatief en actief maar ook speels
- Zorg voor afwisseling in de onderwerpen. Bijvoorbeeld: Aandacht voor planten, vogels, insecten, het landschap, geologie, cultuurhistorie, etc. Uiteraard afhankelijk van een eventueel thema
- Laat de wandelaar zelf doen, denken en ontdekken.
 - a) Laat een activiteit uitvoeren, zelf iets doen
 - b) Bezinnen: Wat is dat hier? Wat doe of wil je hier?
 - c) Creatief bezig zijn: je fantasie gebruiken, iets origineels doen
 - d) Een ludieke activiteit uitvoeren
 - e) De omgeving verkennen, de blik verruimen, overzicht krijgen
 - f) Samen iets doen
 - g) Iets verzamelen of inventariseren
 - h) Zintuigelijk waarnemen of speuren naar iets
- Leg verbanden tussen de diverse punten en het landschap.
- Geef aandacht aan (heel) kleine- en (heel) grote zaken
- Gebruik enige herhaling. Kom terug op een eerder informatiepunt
- Gebruik maar één doe opdracht per informatiepunt.

Een handig hulpmiddel is het werkvormenboek voor de IVN Natuurgidsen Opleiding en andere cursusdocumentatie.

Te vinden in OnsIVN <https://ons.ivn.nl/#/vereniging/cursussen>

Ook de boekje van Tom Lommers (uitgave DKV-IVN Zuid Holland), zoals 'Avontuurlijk op pad' bieden suggesties. Hierin staan allerlei eenvoudig te realiseren ideeën en tips om via een route de natuur te ontdekken. We hebben helaas geen toestemming om het hele boekje digitaal beschikbaar te stellen. Maar je kunt het bestellen via Ton Lommers (tonlommers@casema.nl)

Natuurpunt is een onafhankelijke vrijwilligersvereniging in West Vlaanderen België die zorgt voor de bescherming van kwetsbare en bedreigde natuur in Vlaanderen. Maar ook voor toepassing in Nederland is er een heel informatieve site. Je vindt er veel informatie en lessen over diverse natuur onderwerpen. >> www.natuurpunt.be

En kijk eens bij de routes die andere afdelingen hebben gemaakt. Je doet er vast ideeën op.

Suggesties voor een aantrekkelijke inhoud

Beperk je in het geven van informatie tijdens de route. Probeer de POI's (Point Of Interest) zodanig te maken dat natuurbeleving wordt gestimuleerd. Zet de wandelaar aan tot het gebruik van alle zintuigen: kijken, voelen, proeven, ruiken, horen, maar ook (open)pulken, verzamelen, gooien, klauteren, roepen, tekenen, fotograferen, etcetera. Je kunt eventueel een link maken naar een website met meer informatie. Houdt er dan wel rekening mee dat de wandelaar op die plaats dan een internetverbinding moet hebben.

1. Gebruik een bestaande gemarkeerde route

Om te voorkomen dat wandelaars teveel op het scherm kijken, kun je ook een bestaande paaltjesroute als uitgangspunt nemen en in de App de POI's toevoegen.

2. Gebruik een thema voor de route

Je kunt voor de route ook één of meer thema's aanbieden. Je maakt dan verschillende beschrijvingen langs dezelfde route. De wandelaar heeft dan de keuze welke thema het meest aanspreekt. Denk aan: de natuur in verschillende seizoenen, de cultuurhistorie, het landschap, de planten of de dieren, samenhang tussen planten/dieren, enz. Maar ook aan verschillende doelgroepen. Een pad voor volwassenen of een pad voor (gezinnen met) kinderen.

Ditzelfde geldt voor bv dezelfde route in een andere taal.

3. Laat de wandelaar zelf kijken.

In plaats van 'je kunt hier soms een ijsvogel zien', kun je ook de vraag stellen 'Als je hier even rust neemt, zie je wellicht een ijsvogel'.

Maar misschien weet de wandelaar helemaal niet hoe een ijsvogel eruit ziet. Daarom

voeg je bij het Informatiepunt een foto van de ijsvogel toe. Uiteraard kun je dan ook wat informatie over deze vogel bijvoegen.

Of: *Op deze open plaats in het bos kun je (meestal) een aantal planten vinden, zoals het vingerhoedskruid.* Neem dan een foto op van deze plant. OF: teken deze plant

4. Opdracht: Maak op deze plek een kort gedicht of limerick over wat je ziet.

5. Verzamelen

- Je vind hier verschillende vruchten. Verzamel van elk één exemplaar
- Kun je ze op naam brengen (en dan bij het POI foto's toevoegen van de vruchten die je kunt vinden)
- Wie verzamelt het eerst 20 kastanjes?
- Welke

6. Foto maken

Hoor je bij dit ven de kikkers kwaken. Waarschijnlijk zijn het groene kikkers (foto's bijvoegen van de meeste voorkomende kikkers). Maak een foto van een kikker. (dat valt meestal niet mee, want groene kikkers springen snel weg. Na een tijdje rust komen ze weer terug. Wellicht ontdekt de wandelaar dat)

7. Een moment van bezinning

Ga op dit rustige plekje eens een tijdje zitten. Wat hoor je? Hoor je meer als je je ogen dicht doet? Wat vind je prettig aan deze plek? Wat minder prettig? En waarom eigenlijk?

8. Verzin een naam

Bijvoorbeeld bij een paddenstoel die je (bijna) altijd kunt zien zoals een berkenzwam of tonderzwam. Hoe zou je deze paddenstoel noemen?

9. Luister naar vogelgeluiden

Je kunt evt een audio fragment van een op deze plaats veel voorkomende vogel toevoegen.

10. Kijk naar de lagen in het bos

In een goed gevarieerd bos kun je een aantal lagen onderscheiden: De moslaag, de kruidlaag, de struiklaag, de boomlaag. Kun je die lagen hier onderscheiden??

11. De eik en de beuk

Op een plaats waar een eik en een beuk in de buurt van elkaar staan. Onder welke boom zou je het liefst schuilen tegen de regen?

12. Gebruik een zoekkaart

In de IVN Winkel zijn er diverse te koop. Bodemdierpjes, Vogels, Planten, Bomen en struiken etcetera
Je kunt eventueel een aantal foto's bij het POI opnemen. Welke getoonde planten, beestjes, stenen kun je vinden?

13. Ruik aan een plant

Denk aan look zonder look, boswederik, meidoorn, liguster, etc.

14.

Speciaal voor groepen of (gezinnen met) kinderen

1. Dennenappels werpen

Je vindt op deze plaats veel dennenappels. Raap 20 dennenappels en probeer een boom op circa 10 meter afstand te raken. Wie gooit het vaakst raak?

OF: wie gooit het verst?

OF:

2. Evenwichtsbalk

Bij een omgevallen boom (die niet glad of gevaarlijk is). Wie kan het verst over de omgevallen boom lopen. En weer terug?

3. Gebruik 'gereedschap'

Start je route bv op een recreatieterrein, kijk dan eens of je rugzakjes met gereedschappen (loepstapje, vergrootglas, schepje, schepnetje, zoekkaart oid) kunt meegeven om onderweg één of meer opdrachten uit te voeren.

4. Kleuren in een bloemenveld

- Welke kleuren zie je hier?

- Wat is je lievelingskleur? Zie je hier bloemen met die kleur?

5. **Speel een spelletje**

Op een plek met wat zitplaatsen, zoals een picknicktafel.

Speel bijvoorbeeld: 'ik zie ik zie wat jij niet ziet' met een voorwerp uit de natuur om je heen.

Of speel hints: Geef aanwijzingen via gebaren.

Of het combineer woordenspel: ijsvogel – vogelnest – nestkast – kastdeur – deurpost – postbode etc.

6. **Speel 'bomenverwisseltje'**

Op een open plek met bomen die niet te ver van elkaar af staan. Kies een aantal bomen uit die meedoen in het spel. Ieder kiest één boom uit. Houd je hand tegen de boom. Eén persoon is de tikker en heeft geen boom. Deze probeert een boom te 'veroveren' van een ander door de boom eerder vast te pakken. De anderen wisselen van boom en proberen een andere deelnemer 'erin te luizen' of de tikker te helpen een boom te veroveren. Wie geen boom heeft wordt de nieuwe tikker.

7. **Meet de hoogte van de boom**

Gebruik verschillende methodes. Kom je op hetzelfde uit?

Toevoegen tekening

8. **Hoe dik is de boom?**

Omarm de boom. De afstand van vingertop tot vingertop is ongeveer je eigen lengte. Hoe dik is dan de boom?

9. **Wees even een eekhoorn**

Bij een plaats waar bomen bij elkaar in de buurt staan. Welke route zou je volgen als je een eekhoorn bent en je wilt naar de verste boom?

10. **Voelopdracht (in tweetallen)**

Zoek iets in de omgeving (bv een eikel, kastanje, blad), En reik dit aan aan de ander die zijn handen op de rug houdt en niet ziet wat je in je handen hebt. Wat denk je dat het is??

11. **Maak iets van gevonden natuurproducten**

Dat kan een tekening zijn, maar ook een object of figuur (kastanje poppetje)

12. **Bladverschillen**

Zoek een aantal bladeren van verschillende bomen, struiken of planten. Welke verschillen zie je??

13. **Zoek opdracht**

Zoek de kleinste....., iets roods, de meest vierkante..., iets wat prikt, etc

14. **Blote voeten pad**

Trek je schoenen en sokken uit en loop een stukje op blote voeten. Wat vond je ervan? Is leuk op een wat afwisselend pad met zand, steentjes, planken, water e.d.

15.

Heb je ook een suggestie? Maak een bericht op OnsIVN in de groep Help voor IVN Routes

Bronnen

IVN Oost Veluwezoom / Gerrit Lammers

Avontuurlijk op pad / Ton Lommers

Werkvormenboek / IVN Natuurgidsen Opleiding

Diverse apps uit playstore